

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitványai és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

MURAKÖZ

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztai önszegélyező szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Égész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatók:

Budapest: Goldberger A. V. és Eekstein B. hird. irod. Bécében: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brnben: Stern M.

Nyitvány peltisora 10 kr.

Az olasz bor Magyarországon.

II.

Minthogy monarchiánk a szerződés betűihez kíván ragaszkodni, mely szerint, a kedvezményes vámot csakis a horvátokban szállított borokra effektuálja: az olasz kormány az exportálás megkönnyítése s a szerződés helyes értelmezése céljából szeptember eleén tárgyalásokat kezdett külügyi kormányunkkal. Miriagli, olasz földmívelési miniszteriumi osztálytanácsost Bécsbe küldte, hol ő az olasz kormány óhajait és panaszait pontokra foglalva terjesztette elő. Ennek daczára újabb engedményekül abszolúte nem, legfönnb csak annyi lehetséges, hogy a mérsékelt vámot a tartályokban vagy csizsternákban érkező olasz borokra is kiterjesszék. Ha egyezés nem létesülne az olasz kormány azon ajánlatot tenné, hogy a borvám kérdésének eldöntésére egy nemzetközi választott bíróság létesíttessék. Első eset lenne az, hogy nem politikai természetű konfliktus, hanem kereskedelmi nemzetközi kérdés helyeztetik egy választott bíróság ítélőszéké alá.

Az ingerlétséget alább szállította a monarchia kormányainak ama rendelete, mely szerint az aug. 27 ike előtt utnak indított, tehát még uszó áruk is bevonattak

a kedvezménybe. Az eddig érkezett borok nagyobb része már Magyar- és Horvátországban, valamint Bécsben, Gács és Csehországban eladtak. Mult hó 27-ike óta Fiuméba 10 gőz- és 30 vitorlás hajó érkezett olasz bor-akományyal s ezeket nagyobb-részt horvátországi kereskedők vásárolták meg.

Mint legújában értesülünk, az olasz bor exporteurok által Trieszt és Fiumében eddig fölmutatott borszármazási igazolványok egyike sem volt rendben és csupán az osztrák kormány által elrendelt transitó túrelmi állapotnak tulajdonítható, hogy a vámhatóságok az eddig felmutatott összes okmányokat vissza nem utasították. A bari kereskedelmi kamara óvást emelt a keresk. miniszteriumnál az osztrák magyar vámbivatalok azon eljárása ellen, hogy minden egyes hordó bort külön vizsgálat tárgyává tesznek, a mi rendkívüli idővesztéggel jár és nem ritkán igen érzékeny pénzbizságot von maga után.

Az olaszok már már túlteszik magukat az osztrák-magyar kormány abbéli ragaszkodásával szemben, melylyel a borvám klauzula kedvezményét a tartálykocsikra kiterjeszteni nem akarja. Cirio, az ismeretes exportező egyen is most nagy hordókat kiírtó készülékkel készített, melyek mindenike 6000 litert fogad be. Hasonló célból az adriai vasúttársulat műhelyeiben

Riminiben 400 vaggont épített, melyek mindenike 2 ily hordót képes tovább szállítani.

Az olasz borvámkérdésnek tehát az a része, hogy a rezervirokban való behozatal megengedessék-e vagy sem, immár háttérbe kezd szorulni. A kérdés tárgyát főképp az képezi, hogy miként történjék a behozott borok megvizsgálása a határállomásokon s mily bort bocsássanak be. Erre nézve Miriagli azt az ajánlatot tette az osztrák és magyar keresk. minisztereknek, hogy a fehér bor extrakt kivonata 14, a vörös boroké 23 grammal volna megállapítandó; ily értelemben nyújtotta be emlékiratát is. Ezen emlékiratot szak-kiküldötteink alaposan tanulmányozták. Ennek tárgyában a legutóbbi napokban a külügyminiszteriumban az osztrák és magyar s a közös kormányok képviselői az olasz küldöttel értekeztek, mely értekezletek több időt fognak igénybe venni.

Érdekes és jó részben megis szívelhető, a mit az egyik olasz lap hazánk szőlőszeti viszonyairól ezen alkalomból kifolyólag ír, azt mondván: „olt, hol a perenoszpora ellen idejekorán védekeztek, a szőlők kitiűnően állanak és mennyiségre is többre számíthatnak, mint az elmúlt. Szerencsétlenségre sok birtokos a perenoszpora ellen mit sem tett és szőlők a legrosszabb képet nyújtják. Szomorú jelenség, hogy a szőlőbirtokosok nagyrésze elmulasztja szőlői okszerű gondo-

A „Muraköz” tárczája

A feketeerdői huta.

Irta Duhaj Peti.

Izletes ebéd után egy illatozó havanna füst-árja lőzött éppen fekete kávémat szellőöltem, midőn kedvesen mosolyogva lépett be az étterembe a fogadós művelt leánya, Etelka k. a. — Mellettem foglalt helyet a pamlagon. — Pillanatokig némán ültünk, mintha mindketten keresnők az eszmét, mely társalgásra birjon bennünket...

A délelőtti esős idő derűni kezdett s a játszi napugár utat tört magának a szürke főlőn át, beosont a szoba íves ablakán s rászállva a vizzel teli csizolt palackra, e mögött rezgő szivárványt rajzolt az asztal fehér terítőjére...

Szállanul hagyjuk el helyünket s a fölnyitott szárnyu ablak elé léptünk. — A sűrű főlők dűbörögve szakadtak szét s néhány pillanat múlva reánk mosolygott a vidám arcu ég.

Etelka k. a. kebléből egy elfojtott sóhaj tört elő.

— Hova gondolt e pillanatban?

A magas mennyiből egy sötét pontjára mutatott.

Erősen oda szegeztem tekintetem és úgy találtam, hogy a fekete pontból rohamosan terjedő fölt lett, mely félénk siet. Végre tisztán kivihettem: magasan kóválygó bérczi sas fűrdött az úde légben.

Figyelemmel kísértük szabályos röptét, mi

közben az erkélyre léptünk s mintha ugyanazon gondolat járna át bennünket, elmerengünk a természet bájain.

Ott a kopár sziklák meredek ormói merészen nyúlnak a levegőégbe... Itt a nyári növényzet buja tenyészete himes szőnyeget borít a keskeny ösvény széleire, melynek szeliden emelkedő tőkervényei a szűz erdő sűrűjében vesznek el.

E helyt már csak kellő biztonságban érez-tük magunkat, de mielőtt fölülhatánk, három óráig tartó kanyargó kocsiuton álltuk ki a fáradtság és félelem verejtékes gyötrelmeit. Megviseit e meredek hegy embert és állatot. Hozzá az ut akkép van a hegyoldalba vájva, hogy jobbról lezuhanással fenyegető sziklatömbök, balról meg vesélyesen távolgató mélység közt kigyózáva kapaszkodik. A völgyből kiemelkedő százados fákknak alig látni a hegyét — — —

Az ös Bilvar feketeerdői üveg huta tája egy — magas hegyektől szabályosan környezett — völgykötlen ólén fekszik; hosszában a Bisztra patak szeli, melynek jéghideg vizét zsilipek segítségével igen gazdaságosan használják fel a zuzó kerekék forgatására. — Van a meder mentén fürdőház is a hivatalnokok részére, kiknek száma megközelíti a 280-at. — A huta épületei ódonszerűek s nem annyira külsejük, mint inkább okszerű belberendezésük köti le az utas figyelmét.

A teleptől nem messzire vadregényes víz-esések gyönyörködötetik a szemet: e csattogó morajlásuk ütemszerűen egyforma. — Valami meglepően tündéri látványt nyújt a terebélyes tölgyek e sűrű keretében az egyik zuhatagnak a gránit-sziklákon esés közben páráva tört vize, melyet verőfényes napon örökös szivárvány iver.

E tünemény a legvonzóbb Irisz-szalag... lme a hely, hol Etelka kisazonnyal ösme-

retséget kötöttem. Az ő kedélyes csvevégése és mélyre ható lélektani ösmerete erősen fölkelte bennem a vágyat választékos társaságban megtekintem a gyár műhelyeit, mit annál könnyebben értheteni el, mivel fivére a telep jónévv igazgatója.

Sorba vettük mind ama helyet, mely élő magyarazatát képezi az üveg előállításának s azon örömütni átalakulásnak, mely szerint az értéktelen kőből megszületik a kristály-tiszta üveg s annak ezer meg ezer fajtája.

Legelőbb a zuzóba léptünk. Udvarán őri-ási kőgarmadák vetettek. A munkás gyermekek egy része a kvarc-ot (bákasó) különítette el a hasznavehetetlen termékötől; másik része pedig kezében acékalapáccsal törte ökönyi nagyságúvá a kiválasztott anyagot.

Az ekként eldarabolt kőveket kosárszámm öntik a zuzó alá. A zuzó két méter hosszúságú faczölökből állanak; ezeknek talpán vaspántba erősített éles kvarc működik oly módon, hogy a vaskos czölöpök hatalmas kerék fogai emelik több lábnyi magasba, honnan súlyosan aláhalva, a vályuba öntött bákasót lisztapróra törlik.

A porrá morzsolott anyagot a huta 9 kemencejébe viszik, hol 2000 (kétezer) fokon fölüli hőtől cseppfolyósá olvad. E roppant magas hőfokot úgy idézik elő, hogy a kemenczével kapcsolatos, de ettől mintegy 30 lábnyira eső fűtőbe félig nedves fahasabokot esusztatnak s a fűtő száját vastag érzelmezel letgmentesen befödik. Persze a már eddig is elfojtva senyedett tűz forró fűtő s temérdek gázt terjeszt a fűtőben, hova az újabb nyirkos hasabok is belobbatván, még több gázt fejlődik, mivel az égésre szánt fa lángra nem lobbannhat, mert nincs levegője. Az így képződött gáz és forróág egy ösöppig a kemenczébe tö-

zását és ha nemsokára nem lesz kötelezővé a peronoszpora elleni védekezés: a birtokosok közönye miatt tanuja lehetünk szőlők teljes tönkremenésének, nem pedig újjalakításának. Ugy látszik, — megjegyzi végül — a magyarok sokkal ügyesebbek a kereskedelmi szerződésünk egyes pontjainak furfangos értelmezésére, mint szőlők ok szerű művelésére!

Az ügyek további fejleményéről nem késünk annak idején értesíteni olvasóinkat.

Hogyan védekezünk a cholera ellenében?

1. Együnk és igyunk mértékletesen. Nehezen emészthető, rosszul készített, romlott, szokatlan ételkkel, nevezetesen föl nem forralt tejjel s éretlen gyümölcsessel ne éljünk. Ha teljesen egészséges kútvízzel nem rendelkezünk, előbb főlforralt, majd lehűtött kútvizet vagy bort igyunk szódavízzel.

2. Testünket tartsuk tisztán; a ki megszokta, fürdödjék naponként ézentul is s váltunk gyakran tisztát. Sétáljunk sokat a szabadban s gondoskodjunk elegendő álmóról; a meghűléstől meg óvakodjunk.

3. Ugy a testi, mint a szellemi megereőtletést kerüljük; a fölindulástól s az erős kedélyizgalmaktól lehetőleg tartózkodjunk.

4. A kicsapongások minden neme, ki vált a szesz italoknak mértéken túl való élvezete határozottan káros s a kolerának fölülte kedvez.

5. Cholera által iníciált házból kikerült ételt ne fogyasztsunk.

6. Oly szobában, melyben cholera beteg fekszik, se ne együnk, se igyunk, se ne szivarozzunk.

7. Olyan házat, melyben cholera beteg fekszik, ne látogassunk.

8. Legyen a lakás tiszta. Szellőztessük a szobákat naponként többször, miközben nemcsak az ablakokat, de egyidejűleg az

ajtókat is tartsuk nyitva; gondoskodjunk egyuttal tiszta ágyneműről is.

9. Ugy az ételek öb'ögetéséhez s főzéséhez, miként a főző edények tisztára mosásához, valamint a fürdéshez is mindenkor forralt vizet használjunk.

10. Gondoskodjunk tiszta, egészséges ivóvízről. A kút az árnyékszékől, a szemétdombtól, a csatornától távol legyen, hogy a piszok ezekből ne juthasson oda. A kútak környékét tartsuk tisztán, mit leginkább azzal érünk el, ha az udvar egyéb részeinél jóval magasabbra, kavicssal töltjük föl azt. Ha a kút vize zavaros vagy bűzös, sem ivásra, sem főzésre nem használható. Az ily kútakat vagy kitisztítani vagy betemetni kell.

11. Az udvarok, a csatornák s a szemétdombok tisztán tartandók; a peczegőrök évenként többször kiürítendőek; cholera járvány idejében pedig különösen az árnyékszékekre fordítsunk kiváló gondot, melyek naponként több ízben fertőtlenítenendők.

12. Az árnyékszék, a szemétdombok és csatornák fertőtlenítésére 5%-os karbolsav-oldatot, vagy mésztejet, vagy 5%-os vasgálic oldatot vagy chlormeszet használjunk.

13. A fertőtlenítés csak akkor vezet célhoz, ha naponként a következő módon hajljuk végre:

Öt liter vízhez $\frac{1}{4}$ liter ugynevezett 100%-os folyékony karbolsavat öntsünk (20 rész vízre egy rész karbolsav); keverjük azt jól össze egy dézsában s öntsük a nyíláson az egészet az árnyékszék belsejébe; — vagy vegyünk egy liter oltatlan meszet, keverjük, illetőleg oltuk azt 4 liter vízzel s így használjuk; avagy vegyünk $\frac{1}{2}$ kg. vasgálicot, melyet használat előtt 10 liter forró vízben föloldunk; — használhatunk végül 10 deka chlormeszet is, melyet 5 liter vízzel keverve szintén az árnyékszék belsejébe önthetünk.

A fent megnevezett oldatok mennyisége egy egynyílású, legfőlebb 5-8 személy által

használt árnyékszéknek felel meg s csak egy napra elég. Nagyobb házak több árnyékszékkel, ennek megfelelőleg természete sen többet igényelnek.

14. Cholera járvány idejében ne látogassunk oly helyeket, a hol sok ember megfordul, pl. országos vásárokat stb.

15. Minthogy a cholera beteg ürüléke s hányata fölülte veszélyes, azért az ezek által beszenyezett ruha s fehérneműek azonnal elégetendők vagy fertőtlenítenendők.

16. A cholera beteg ürülékét s hányatát éjjeli edényben fogjuk föl, honnan méz-tejjel keverve az árnyékszékbe öntsük. Ilyenkor különösen arra kell ügyelnünk, hogy az efféle ürülékkel a kúthoz ne közeljünk.

17. Azon egyén, ki cholera beteggel érintkezik, vagy ilyen által fertőzött tárgyakat használ, kezeit azonnal mossa meg vagy fertőtlenítsen.

18. Fehérnemű, öltönyök s egyéb tárgyak, melyeket cholera betegek használtak, semmiféle körülmények között sem használhatók, sem más helyre nem szállíthatók.

19. Ha hálaleset fordul elő, a hulla lehetőség szerint azonnal szállítandó a halottas kamarába; a temetésen, mely egyszerű legyen, kizárólag a legszorosabb hozzátartozók vegyenek részt.

Csáktornya, 1892. október 5-én.

Dr. Krásovecz Ignác

a csáktornyai közegészségügyi-bizottság elnöke.

Különfélék.

— Kérem. Kérjük t. előfizetőinket, szíveskedjenek az utolsó negyed alkalomával előfizetéseiket megújítani és a határlékokat beküldeni!

— **Kinevezések.** Teleky Vilmos, segédjegyző a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság által VI. oszt. adótitkár, — Vuták György, Sopronba szintén VI. oszt. adótitkár, — Zákai Károly pedig díjtalan adóhivatali gyakornok-jelölté neveztetett ki.

— **Őfelsége Tót-Szent-Márton községnek iskoláépítési czélokra 100 frtot adományozott.**

— **Tanítóválasztás.** A domásinecezi községi iskolához Ávár Gyula okl. tanítót, a helybeli áll. tanítóképző intézet mult évben kiegészített növendékét választották meg rendez tanítónak.

— **Halálozás.** Márton János betűszedő, élete 23-ik évében folyó hó 5-én hosszas szenvedés után elhunyt. Nyugodjék békével!

— **Perlakon** Őfelsége névünnepe ünnepe istenitisztele tartatott, melyen a kir. járásbíróság az áll. népiskola tagjai stb. megjelentek. — Ugyancsak Perlakról írják, hogy Dráva-Egyházon Csizmadia Károly okl. tanítót folyó hó 2-án egyhangulag tanítónak választották.

— **Tanítóválasztás.** A tüske-szent-györgyi elemi iskolához e hó 2-án Kuglies György duna-vecsei okl. tanító választatott meg egyhangulag.

— **Pályázat.** A csáktornyai pléániához tartozó dráva-szent-iváni r. k. iskolánál megüresedett tanítói állásra pályázat nyitott; határidő október 28-ika.

mőrül s 2000 foknál megolvastja a liszté zuzott kvarczot.

Minden kemenczén közel 8 fazék van. A fazék tulajdonképen nem egyéb egy nyílt takaréktűzhelyhez hasonló kerek nyílásnál, ahol eleven tűz helyett fehéren izzó üveg-folyadék ragyog. A fazékok mindenike előtt egy mester működik kelető számu'negéddel s inassal.

A munka meg úgy foly, hogy a mester egy lábnyi hosszú, végig furt íabotba illesztett vékony vascsővel, minek műneve: pipa, benyul a fazékba, honnan tetszése szerinti nagyságu izzó tömör gümböt emel ki, melyet nyomban vízzel itatott takaral segélyével nyujtogat és fölkülönféle alakúvá. Az idomító készülék íába vésett alakból áll; ez kétfelé nyílik; ebbe a fúvott üveg lágy teate belefekszik s ettől nyeri külső idomait.

Bámulatos ügyességgel fújják ezek a csehek s tőt munkások az üveget. Jelenlétemben vilámgyorsan készült a számtalan befőttes, orvosáságu, vizes, boros, ugorkás palack; különféle csetes, olajas s lámpa üveg; a jegezalaku sós s paprika-tartó; a díszesnél díszesebb ivópohár s több efféle. — Gyönyörű látványt nyújt a kőszűrlés, mely nagyobb és kisebb aczél és horzskő-korongok által káprázató gyorsasággal történik.

Valóban biztos kezűek ezek a néma munkások. Megtekinttem a huta vésőjét is.

Kinek mily alakú edényre van szüksége, azt előző szövelemondja az igazgatónak, ki nyomban papírra rajzolja a megrendelt üveg alakját és nagyságát és vésőbe küldi.

Itt gyakorlott karu és éles szemű sztergályos forgatja a szijas kerekeket s egy elővett fatömbbe, melynek semmi gyakorlati hasznát nem vélőd s legfőlebb korhadt gerendavégnek tartandó, olyan üveget vés, farag, amilyen a papíron min-

tázva van. A rajz és vésett üveg hajszálla meg-egyező.

Es mily rengeteg szaporán készül el! Szajátóság az, hogy az üvegyártás testől mesterségére magyar ember nem válik be. A szöske csehek és tagbaszakadt tótok azonban kiválólag hajlammal viszik tökélyre. Ezeknek is 12-14 évre van szükségük, míg teljesen elsajátítják; hanem akkor aztán oly mélyben biztonságga kezelik, hogy némelyik munkás havonként 150 frtot megkeres...

Megtepő az a látvány is, mikor arany-ezüst vagy szines betűket égetnek az edény falába. Az eredeti névalírásokat pedig megszólalásig hűlen esiszólják az üvegbe...

Sohol a műhelylabirinthban egy emberi hangot nem hallani; de annál élesebben szivjog minden leptonnyomon a gépek fülhasogató zakatolása és siviása,

Lehet, hogy ez teszi némákka a szorgalmas munkásokat...

Hanem mind e kellemes tapasztalat emlékének fényét is feketén sötétül árny kíséri. A gyárhoz vezető kapazkodó uta gázszos multu sőhajok hidját juttatja a vándor észébe, mert nem biztos benne, hogy nyaktörés nélkül ér-e vissza a rémítő magasból a hegy lábához, honnan kiindult. Különösen ijesztők a hegyszakadásokat összekötő korhadt hidak, melyek hol szálfaból, hol meg triss galyakból vannak rögtönözve.

Az egészben kettő megfoghatatlan: az, hogy a tulajdonos gazdag részvénytársaság s hajmeresztő utat karfakkal és szilárd hiddakkal emel látja, holott gyártmányait ezenkél az élesd-i vasúthoz szállítania; és az, hogy Biharmergye kormánya nem vesz tudomást e közveszélyes állapotokról.

— **Megyei hírek.** Keszthelyen ipariskolai igazgatóvá Csathó Lajos ipar isk. tanár választott meg. — Péntek Farkas Lipótszentmiklósi áll. polg. isk. r. tanítót és nejét, Szűszek Gizellát aközokt. miniszter a kezshelyi polg. iskolához, onnan pedig Békei Ignác r. tanítót a fumei polg. iskolához helyezte át. — Fuchs József tapolczi kereskedő eljegyezte Grünwald Liza kiaszonny Z. Egerszegről. — Kopecsándy Sándor z.-egerszegi s. lelkész szarvaskenesi plébánosá nevezte ki. — Franzé Leodegárd kezshelyi postaiszt jegyet váltott Polgár István, jánoszái főtanító leányával, Reginával. — Schlesinger Lajos, ezredes, amerikai ültetvényes a múlt héten volt N.-Kauzisan rokonai látogatására. — Breuer Mór vasuti áll. főnököt N.-Kauzisáról Budapestre helyezték át. — Neszlopon Pék Acs Mihály fiát, Lajost veszekedés közben egy megütötte egy lapáttal, hogy az rögtön kórházat halt.

— **Hazai hírek.** Ő Felsége ehó 2-án trónbessédei nyitotta meg a delegációk gyűlését Budapesten. A költségvetés szerint Magyarország 32,176,519 forintot fog fizetni a közös költségekhez. — Wekerle Sándor pénzügyminiszter ehó 3-án terjesztette elő az országgyűlésen hazánk jövő évi költségvetését. E szerint a kiadás 378,005,235 frt, a bevétel 402,278,085 forra, a fölösleg 24,273,754 forra van előirányozva. Budapesten koleraesetek fordultak elő; remélhető azonban, hogy a hatósági szigorú intézkedések megátolják a továbbterjedését. — Kisfaludy Károly, költő szobrát ehó 2-án leplezték le Győrötnagy ünnepséggel. — Csáky A. miniszter nemskóra betervezi a részleges polgári anyakönyvek vezetéséről, a vallászsabadságról és a zsidó hitvallást követők recepcziójáról szóló törvényjavaslatokat az orsz. gyűléshez. — A berlin-bécsi versenylovaglásban résztvevő katonaisztek közül Starhemberg V. és

Miklós A. huszárfőhadn. és Csávossy huszárfőhadn. érték elsőnek 71—74—76 órai lovaglás után Berlinbe. — Október 6 ikát, mint az 1849 ik évi marlynok halának gyászos ünnepét nagy kegyelettel ünnepelték meg a fővárosban az ország igen sok helységében. — A budapesti nemzeti színház tagjai a bécsi nemzetközi színészeti kiállításán Bánk Bánnal kezdett műsorozatukat a legnagyobb sikerrel játszódják ehó 2-ika óta.

— **Villamos vasut** Veszprém-B. Fűredtől Keszthelyig. Egy külföldi tudós mérnökökből álló társaság, mint a „Ve zprémi F. H.” írja, lázas szorgalommal dolgozik most Balaton Fűreden azon, hogy Veszprémtől a zalai part oldalán Keszthelyig vezetendő villamos vasut előmunkálataival mielőbb elkészíttljenek. Örömmel regisztráljuk e komoly munka első lépését s megvagyunk róla győződve, hogy örömmünkben az egész Balatonvidék osztozik. Új élet virrad a Balatonra! Szébb, virulóbb, mint ezt közönyös apáink valaha álmodhatták

— **„Kossuth-Emlék.”** Kossuth Lajos nagy hazánkfia 90-ik születésnapja alkalmából emlékkönyv jelent meg, mely 18 képpell illusztrálva behatóan ismerteti Kossuth életét és szereplését a szabadságharcban. Az emlékkönyv háromféle kiadásban jelent meg: 1 foros, 50 foros és 30 kronos népies kiadásban. Kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

— **Megfogta a villám** Komikus jelenet játszódott le nem régen Durangóban,

Bilbao mellett. Mint ugyanis San-Sebastianból jelentik, a durangói pályaudvaron véletlenül elszakadt a villamos világítás egy sodronya. Egy parasztagda utána kapott a drótnak, de a villamos ár annyira meglepte, hogy hangos kiabálásra fakadt. A tömeg körül fogta az ugráló parasztot, ki abban a hiszzenben, hogy meg van babonázva, fogta a sodronyt és gyónta az összes bitneit. Mikor kiszabadították kényes helyzetéből, imákat mormogva távozott.

— **Az ember számokban.** Az emberi test 105 centtal és 500 izommal bir. Egy felnőtt ember vérének sulya mintegy 15 kgmot tesz. A szívnek átmérője rendszeren 15 cm; percekint 70 et, óránként 4200-at, évenként 2,579,200-at ver, minden egyes verés 44 gr. vért viz tova, percekint 2300 grammot, óránként 132 kgmot és naponként 58.5 mászát. A test összes vére 3 perc alatt fut keresztül a szíven és tüdőnk a rendes állapotban 5 liter levegőt tartalmaz. Óránként átlag 1200 szor lélegzünk, melynek 300 liter levegőt fogyasztunk el. A bőr 3 rétegből, melyeknek vastagsága 6 és 3 mm. között váltakozik. Minden négyzetcentiméter bőr 12, 500 izzadócsövecskét vagy likacsot tartalmaz.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF

IX. tečaj

Vu Čakovecu 9-ga oktobra 1892.

Broj 41.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:
Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.
Obznanu se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Sluzbeni glasnik: „Medjimurskoga podpomogajućega činovničkoga društva „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Kak da se branimo od kolere?

1. Jelimo i pijmo mertučljivo. Teško probavljaču, zlo pripravljene, pokvarjene, nenavadne jestvine, osobito pak neprekulano mljeko i nezreli sad neživajmo. Ako zevsema dobre, zdrave zdenčene vode nemamo, uzimajmo prekuhanu i po tom prehladenu zdenčenu vodu, ili pak pijmo vino sa soda vodom.
2. Telo držimo vu čistoći, koj je privičen kupanju, nek se kuplje svakidan i od vezda, i premenajmo višekrat čistu opravu. Spancirajmo se vnogo vu slobodi, spijmo svaku noć dosta, ne a od prehlade se čuvajmo.
3. Vugiblajmo se kak telovnoga tak i duševnoga napora, čuvajmo se straha i zabune po mogućnosti.
4. Vsake fele nevrednosti, osobito prez mere vuživanje alkoholnih pitvinah, tojest: vina i žgavice je zasigurno škodljivo, koleri pak vgadja.
5. Iz hižah koleroom okuženih nenosimo nikakva jela van.
6. Vu enakvoj biži, gde vu koleri betežnik leži, niti najmo jesti, niti piti, niti pušiti.
7. Nepohadjajmo onakvu hižu, gde betežnik vu koleri leži.
8. Naj bude stan čist. Prevetrajmo

- (preluftajmo) hižu višeput na dan, vu tom toga nek budu oblaki i vrata odprta; nastojmo, da bu posteljina čista.
9. Tak pri pranju posudja, pri kuhanju hranah i pri kupanju moramo takvu vodu hasnuvati, koja se je prevrela.
 10. Skrbimo se za čistu i zdravu vodu za piti.
Zdenec naj bude od zahoda, gnoja i kanalov oddaljen, da od ovih nebi netištoća vu zdenec dospela. Okolo zdenca nek je čistoća, a to postignemo tim, da s prošom (šodrom) okolo zdenca dobro visoko zavozimo. Ako je voda vu zdenču mutna ili smrdljiva, nesme se niti za pilo niti za kuhanje hasnuvati. — Takve zdence treba ili očistiti ili zametati.
 11. Dvor, kanali, takaj smetiće ima se vu čistoći držati; tibre moraju se na ljeto včokrat izprazniti; prigodom kolere pak imamo osobito pazku imati na zahode (šekrete), da se na dan včokrat po pricaju (polejeju sa karbolom)
 12. Za polčvanje ili spricanje zahodov, smetiščah i kanalov hasnujemo 5% karbolnu kiselinu, ili vapneno mljeko, ili pak 5% otopinu željezne galice ili pak klorovo vapno.
 13. Polčvanje bude samo onda svoj cilj postiglo, ako budemo vsaki dan ovak bratali:
Pet litrom vode ¼ litra 100% oto-

- pinu karbolne kiseline primčejajmo (20 delov vode jeden del karbolne kiseline), zmešajmo vse skup dobro vu jedrom škafu, i vlevajmo vu otrov (čez luknju) sekreta; — ili pak vzmimo jeden liter stučenoga vapna (negasenoga) i vlijmo nunter 4 litre vode i tak onda hasnujmo; — ili vzmimo ½ kilograma željezne galice, koju pred hasnuvanjem vu 10 litrov vrele vode razmčemo; — moramo takaj hasnuvati na koncu 10 dekagramov klorovnoga vapna, koje sa 5 litrov vode pomešamo takaj vu nutrašnost sekreta izlijemo.
- Ova gori napomenjena količina je samo za jeden dan dosta, i to za takov zahod (šekret), kojega 6 do 8 ljudih upotrebljeju.
- Vekše hiže sa više zahodah naravski više toga zahtevaju.
14. Vu vremenu kolere nije shodno takova mesta pohadjati, gde se vnogo ljudih shadja, kak n. pl. orsačke sejmje, prošćenja itd.
 15. Pokedob je proljev i bluvanje betežnoga od kolere pogibeljno, zato se s ovim zamazana oprava i rubenina mora taki zezgati, ili razsušiti.
 16. Kolere betežnikov proljev i bluvanje ima se vu kahlice spraviti, s vapnenim mljekom zmčati i vu zahod zleljati. Tom prigodom moramo osobito pazku imati, da se ova k zdenču nepribliže.

17. Dotičnik, koj je s kolera betežnikom vu doticaju, ili pak okužene stvari hasnuje, ruke naj si takvi opere ili se razkuši.

18. Rubje, stvari i druge predmete, koje je kolera betežnik basnuval, pod nikakov način se nesme rabiti.

19. Ako se smrt pripeti, mora se mrtvo t'lo odmah vu kapuru prenesti; na sprevođu, koj mora priprest biti, nek budu samo oni, koji su najbolje potrebni.

Vu Čakovcu, 5-ga oktobra 1892.

Dr. Krasovec Ignác
predsednik čakovečke zdravstvene
komišije.

Sloga od Boga.

IV.

Onda je pozval ženu i sine k sebi ter je rek'el najprejdi ženi: Draga žena s Bogom mi ostani, hvalim ti na ljubavi, kojom si mi n. v'ek verna i odana bila, vpučavaš d'ca na slogu, ar je sloga od Boga. Onda je rek'el sinom: D'ca draga, još koji čas, i ja budem prestal živeti, me ne nebude med vami.

Ljubite Boga vsim srcem, a med sobom se pazite i slušajte, jeden drugomu naj popušca; ar dok budete aložni, do ti čas budete i srećni. Nerazžalostite svoju milu majku, nego ju vu vsem poslušajte, ar vas ona bude samo na dobro vpučavala.

Bil bi još koju r'č pregovoril, ali nije mogel, vse je teže dih'el. Žena i d'ca vudrili su vu plač. Nažgala je Kata sv'ću vošćenu, dala mu vu ruku a on izgovoril je ime Jezus i Marija. — i spustil je dušu. Mirno je vusnul i preselil se iz ovoga sv'eta, ar nije oblatil svoju dušu nikakvom nepravicom, pak zato je i znal, da mu bude Bog milostiven sudec.

Zvoni su oglasili, da je Ivan Radiko

vič vumrl i došel čas, da ga zakopaju. Došli su ljudi, da ga sprave vu mater zemlju, boli jih srce, kad čuju javkanje i nar'ekanje žene i d'ce. Položili t'lo je zemlju, svećenik izp'eval svoje i vsaki vu hitil grudu zemlje na raku.

Povračaju se ljudi iz grobja: nekoj idu dimo, a nekoji na karminu. I Gregor Novak ide na karminu; bil bi njegov red da ostane na grobju da zakopa mrtveca, ali kad je išel jamu kopati, nesel je sobom čuturu s vinom i opil se, nije do kraja ni izkop'el jamu, počeli su se njemu namah križi vrteti.

Popikavajuć on putem gledali su ga vsi, a Hajdinjak rek'el je svećeniku: Eto otec duhovni, nakaj je ov čovek do el, mogel bi vu selu živeti bole nego igdo drugi, a on živi kak najveći b'gec. Bože mi oprost, da se more vse ovo vino i žganica skupiti, kaj je on već popil mogel bi melin od onoga pila den i noć mjeti.

Otišel je Gregor sve onak pijan k Radikovičevoj hiži na karminu. Kad su se vsi zestali, koji su pomogli pri pokapanju rek'el je birovi Hajdinjak: Ljudi! Nekeje nedelje čuli smo od našega gospona plebanuša, kak je to grda navada, da se po sprevođu ide na gostovanje, ter da se tam onda nekoji spozabiju i da vnoغو pijuć pop'evaju.

Kata je pripravila za nas večerju, ali mi nebumo niti koštali jedne kaplje; to je moja r'č, koju sam vam hotel reći; ja mislim, da me budete poslušali. Vsi su poslušali Hajdinjaka, ar su i sami previdi, da nije prav vu onoj hiži se veseliti, gde je žalost.

Samo nije po volji Gregoru. On pak je ovak rek'el: Pak kaj je meni za jelo dajte vi meni vina gda je moj otec vumrl, to se pilo i zopilo da jeden drugoga nije poznal, a ve ste na jenkrat vudrili vu post. Vsi su vidli da Gregoru nije nikaj moći dopovedati, za'o su mu napunili flašu punu vina i zamolili, da naj ide di-

mo. I on na sreću otišel je dimo pop'evajući svoju p'šmu.

* * *

Karmina je prešla. Vdovica Kata vpučuće d'cu na delo i na slogu a d'ca je slušaju. Janko sa ženom si sluša mater, da nemore boje i privu a se gospodarstvu. Još je mlad, ali već se razme prilično vu vsako poljako delo, bolje nego vno-gi, koji je ostari. Nikomu se on nije vu selu zameril, niti s kim popravdal, svoje čuva, a tudjemu mir da. Brati ga poslušaju, ar vide, da jim je on mesto oca. Dva najmlajši brati idu vu školu i marljivo se vuče.

Po smrti Ivanovoj govorili su susedi Kati, nek izvadi d'cu iz škole, ali ona nije hotela rek'el: „Nebude njim navuk škodil, a zakaj bi b'li poleg očih sljepi.“ Prav je rekla, ar sini nisu joj zabavado išli vu školu, navčili su se oni puno toga, kaj jim bude denes zutra hasnilo.

Prehadjaju dnevi, prehadjaju i ljeta. Vnoغو se toga vu hiži Radikovičevoj premenilo, ali hvala Bogu, vse na bolje. Vsi sini su odradi, i Marko je već se zvučil vu školi, ter starestim bratom pomaže, pri gospodarstvu. Oženila je još sa Jankom njegove dva brate, a na skoro do el bude red i na Marka. Lepi i gjeđerjen je to mladici, da mu neima vu okolici para.

Vsi se paze, a kad je kaj poduzeti, dogovarjaju se bratja, ar znadu, da gdo neč svojega za brata, hoće tudjina za gospodara, a znadu i to, da dogovor hižu neprehati. Žene poslušaju svoje mu e, niti idu za tim, da one ladaju hižom, ar im Kata veli: I ja sam ženska kak i vi, ali vam povem po duši, težko onoj hiži, gde preslica zapov'eda.

Mladi su oni vsi, ali su spametni, a gdo je muder, dosta je star. Pazli su brati svoju majku kak oči svoje; ona je njim ravnala vu hiži ženskim poslom, i vse je dobro išlo, vsake nedelje je druga žena njoj pomagala po redu. Srećna ona hiža

ZABAVA.

Smrt usudah.

Slav. nar. pripovedka.

IV.

(Dalje.)

Ali konjić Ivekov zasjuć kaj bude, vu jutro mu je mahom rek'el, da mu donese jaje, bilo iz oka ili iz boka, pak ga naj pod sedlo postavi. To je Ivek i vučnil, te se jajce prek dana izvalilo; kokot je do mraku narasel i sedalo si odebral konju, ravno nad glavom na motki jednoj.

Gda je večer nastal, opet je Ivek došel k svojemu konju na prenoćenje, a ov ga je priredil za zlatni svoj zalogaj te ga je vu svoga vusta skr'il. Okoli desete vure došle su i usude, te su začele Iveka iskati, mislivši, da jim ovaj put nikak nebude izmeknul. I nemogavše ga najti, nagovoriju svoju mater, da jim ga ona išće.

I ona je vu istinu znala, gde je Ivek, nu kak je ona konjica za vusta, da mu je odpira, zapop'eva na jedenput kokot ze svom jakostjum ravno nad njihovom glavom. Usude su po svem unštile, moć jim nad Ivekom prestane, i one su morale i po tretji odstupati, nepostignuvši svoje želje.

Vidivši vezda usude i mati njim, da lepi Ivek ima dobroga i sigurnoga pomoćnika, i da mu do glave neje moći dojt, odlučile su mu dati devojku. Pak onda opet pokušaju, gda se s konjem razstavi.

Zutra den Ivek sit gošćenja, za pri kralju devojka, koja ga je proklela, dok ne najde dvore kralja Rogaca. Kralj pristane, i devojka bude mahom k Iveka dopeljana, te su se još istoga dneva v'nečali i na put su se uzeli, ar Ivek po naputku svoga konjića nikak neje hotel, da duže ostane vu kraljevom dvoru, kralj mu dade nebrojeno blago, zlatom okovanu kočiju i četiri žerjavaste konje, kak četiri vilovnjake, te odpušti Iveka i sa ženom si, da se domu svojemu povrne.

Ivek zapregne svojega konjica pred žerjave, razstavi s kraljem i sa svom svojtom, te se gene na put. Kakti v'eter je došel, kakti bljšek otišel. Za tren oka postavi se Ivek na senokoši, gde je svojega konjica na vabil, a za čas ga opet i onde črez klanjec tmićni, do kojeg ga je dovodila vetrova mati.

Ovde se razide sa svoji konjićem, koji mu je dal jednu strunju svoje grive, da ga ž njom vu pomoć zove, gda mu do nevolje bude.

Gda je Ivek svomu domu došel, s radostjum su ga dočekali otec i mati, i s čudom su se začudili, gda su zeznali s kakvom srećom se je usrećil. A stim je vekše bilo otcovo veselje, ar je mislil, da mu je minula

sina sudba po usudah dosudjena. To ravno još neje bilo, ali se je i to naskoro dogodilo.

Kraljeva kei ljubila je ze svom snagom svojega sudjenog junaka, lepoga Iveka i zato je vu neprestanoj slutnji bila, da budu njene sestre svikak još pokušale izpeljati proti njoj svoju zločestu nakanu, ar se još nigdo neje izmeknul nekaštigovan njihovoj dosudbi.

Odlučivši anda, da bude uv'ek na pažnji, neje namah prvu noć spat išla, nego je sedela i čekala, jeli nebudu morebit usude došle. Ivek je spil, utrudjen bivši od dugoga putovanja i duševnoga napinjanja.

Gda okoli desete vure vu istinu usude vu hižu lepoga Iveka i s golimi sabljami su nahupile na njega, te bi ga i bile vu istinu i vmorile, da se v'erenica njegva nebi bila na obranu za njega postavila.

Kakti lavica razljućena skoči oca na usude; ljubav joj snagu postostradi, te polje oštroga boja nadjača ona usude, koje su sve tri s glavom platile.

I tak se je s dobrim skrajčla sudba lepoga Iveka. On je mnogo ljet potlje živel i lepoga se poroda dočekal, sebi na radost i na diku rodu. Usudam pak je to bilo zadnje sudovanje, i od toga vremena nestalo njim je i traga i glasa. Narod je samo po imenu jošće spominja i pripoveda, kak su negda bile i s udesom ljudskim ravnale.

(Konec.)

343

vu kojoj su nedeljke (Tak se zovu zene, koje redom svakih osam dni pomažu gazdarici).

(Drugiput dalje.)

Stožil :

Glad Ferencz.

IZ POVESTI MAGJARSKE.

IV.

I ili sveti Ladislav (1077—1095), koj je jako znameniti i viteški kralj bil. Ipak za kraljevstvom hlepeći Salamon, kada bi na život kralja šetual, dal ga je Ladislav prijeti i vu temnicu Višegrad zapreti, Odovud je bil potlam na slobošćnu izpušćen; i rado, da je iz požalovanja grehov svojih kakti pušćenik vu Dalmaciji vumrl.

Glasovitost Ladislava razširjena je bila vu celoj Europi, — dapače isti Nemci zbrafi su ga ze cesara 'svojega; nego on nije bil na veliko hlepe i, i tak nije ovo cesarsku čast prijel. Proti Kunom, koji su magjarske pokrajine iznemiravali, vojuval je srečno. Izmed njih više jezer vu denešnjem Jászváruu namestil.

Pod njim je bil takaj i Horvatski orsak k domovini našoj priklopljen. Pod Ladislavom započeli su se oni križarski tabori, koje su kršćen ki zaradi oslobodjenja svete zemlje vu Jeruzalemu već 200 let s Turčini vodili. Ovi tabori poznati su pod imenom: križarne vojne (tabor).

Ovih za prvoga vođu zebriani bil je Ladislav, koj ipak na kratkom umrvši čast ovu obnašati mogel nije. Smrt Ladislavovu tuguval je Magjarski narod tri leta. Mrtvo telo njegovo pokopali su vu Nagyváradu, gde je Ladislav biskupiju vtemejil.

Könyves Kálmán (1095—1114), sin Géze I. — imal je vnoo nepričkih s križarni vojnama (tabori); buduć su vojujki putem iduć neizmerao rabljenje delali, i od magjarah za žviš kupljene stvari platiti hoteli nisu.

Iz toga zroka kralj Kálmán koj je ravno tak sabljom kresiti znal, kak i s knjigami, — stupl je na boj proti križarnim vojnam, i prepotejal je njim da bi črez orsak prek iti mogli. — Za ovo vreme živući ljudi verovali su vu copernice, i takajše, da su je i vrugi. Pripetilo se iz toga, da su ljudi stare babe za copernice držali i nje krvoločno požgali.

Nego Koloman, vućeni vladavec, izjavil je da copernicah neima, i zato nikoga preganjati smeti nije. Vu jedum je ipak Koloman falil — vu tim najmre: da je brata svojega Almoše, koj je za kraljevstvom hlepil, sinom svojim Belom oslepiti dal.

Kalman prežival se je potlam gleduć ovoga nepravićnoga čina svojega, zadnje svoje dneve vu turobnosti preživari je. Pod kraljevstvom Kálmána povekšala se domovina naša još z jednim orsagom, najmre Dalmacijom.

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo poštuvene naše predplatnike, naj nam na početku zadnjega fertalja predplatne zaostatke po pošti pošleju, i predplate za novi fertal ponoviju. Cena naših novin je: Za jeden fertal 1 frt, za pol ljeta 2 frt.

Novi nadkapitan grada Budimpešte.

Na mesto pokojnog Töröka imenovan je redarstveni savjetnik dr. Aleksander Sélley nadkapitanom budimpeštanskim. Sélley komaj je navršil 37 ljet, a služil je tri i pol ljeta kakti profesor prava (juša) vu Eperiesu i četiri ljeta kakti zaměnik ors. fiskusa vu Velikom Varadinu i Budimpešti. Od ljeta 1886 služil je pri redarstvu kakti savjetnik, gde je bil šef kriminalnog odsjeka

Orsačka kasa (blagajna).

Blagajničko stanje orsaga je tak povoljno, da bude minister financijah dr. Wekerle koncem ljeta imal gotovine od više nego 1 milijun forinti. Kaj se provedbe regulacije valute tiče, ilustrira se povoljno stanje blagajne i stim, da budu magjarske kovnice poleg najvećšega napora komaj moći vu jednom ljetu vsu zalihu zlata obdelati. Za dostavu nikela sklopljen je kontrakt s berndorfskom fabrikom metala, po kom bude ona dostavila vsu potrebitu zalihu po 5 for. od kilograma vu gotovom stanju. Takaj se je fabrika obvezala, da bude vu Budimpeštu vredila veliku fabriku sa 200 delavcov, koji budu izdelali potrebni materijal — Fabrika se već zidje.

Jeli se izplati oglašivanje ?

Na ovo pitanje odgovaraju jedne novine ovim: Ovdj je jeden čovek oglasil, da bude onomu, koji mu pošle najvećšu jabuku, platil 3 forinta. Za 14 dni imal je već 15 punih vrecáh najljepših jabukah ter je drage volje platil za najvećšu pri poslanu jabuku 3 forinta.

Kralj i kraljica vu Gödölu.

Ó boravku Njihovih Velicanstvah vu Gödölu pišeju odonud ovo: Kralj i kraljica staneju se rano i živu vrlo jednostavno. Kralj ide vu zverinjak na vadasiju a kraljica se spanciru. Zdravje kraljevskih tovarušov vrlo je povoljno; kraljica se je zevsema oporavila od svoje zadnje boli. Dne 22-ga septembra pošel je kralj vu lov pri sv. Mihaju već ob 3 vuri vu jutro, a povrnul se je okolo osne vure vu jutro vu dvor, gde je dočekual kurira s depešami i spisi. Kralj je navaden ovdj ob 8 vuri spat iti. 23 ga septembra vadasil je vu Višegradu i sprevodil je ondj celi dan. 24-ga odputoval je kralj vu Beč, da dočeka ondj saskoga kralja Alberta, pak se je povrnul 30-ga opet vu Budimpeštu, gde bude 3-ga oktobra prijel delegacije. Vu Gödölu budu došli saski kralj Albert, princ Leopold bavarski sa tovarušicom Gizelom, i veliki vojvoda toskanski. I za dovršenih delegacijah držale se budu vu okolici bečkoj, vu zverinjaku kod Lainza velike vadasije, kojim bude nazoćen takaj prajzki cesar Vilmoš.

Proračun grada Budimpešte.

Za ljetu 1893 sastavljeni proračun grada Budimpešte izkazuje potreboću (redovitu i izvanrednu) sa 15.494.902 for., a pokrivać redovito i izvanredno sa 15.246.144 for. Po tom se pokazuje manjak od 248.758 for., koji se po navadi vu Budimpešti pokriva s premenjama vu pojedinih naslovih i stavkah Med redovitim izdatki vpeljano je za činovničke plaće 1.039.378 for., za interese 900.731 for., — za gradnju cestah 130.000 for., za taracanje vucicah 460.000 for., za zderžavanje vucicah i piacov 279.218

for., za kanalizaciju 102.500 for., za zderžavanje kanalah 37.200 for., za čišćenje i špricanje vucicah i piacov 412.500 for., za razsvetu 341.142 for., za redarstvo (policiju) 486.000 for., za zdravstvo 132.217 for., za bogoštovne svrhe 153.431 for., za realke 155.604 for., za gradjanske i trgovečke škole 372.230 for., za obrtnu risarsku školu 35.900 for., za pučke škole 1.025.760 for., za segrtske škole 92.140 for., za niže trgovečke škole 10.540 for., za privatna čuvališta dčce 10.000 for., za kiparske raduje 4.000 for., za teater 12.860 for., za siromake 163.200 forinti, Med redovitim dohodki nahadja se: porezi (stibre) 2.100.000 for., stanarinski krajcar (Hauszinskreuzer) 1.016.000 for., potrošarina 924.300 for., čist prihod od orsačke toćarine 600.000 for. od vodovoda 996.190 forinti, od arendah 734.600 forinti.

Minister Kállay i pukovnik Šmidt.

Prigodom zadnjeg svog boravka vu Bosni dal je minister Kállay vu Banjaluki k sebi pozvati pukovnika (obrista) Karla Šmidta ter mu je priobćil, da kani dati na bližnoj jednoj staciji zezidati špitalala za dve osobe. Kad mu je već i pokazal plana od krigsministra, zapital ga, kaj misli, kaj bi to stanje koštalo? Oberšter, koj je poznat kakti odrešit čovek, zapital je: Jeli smim odprto govoriti, preuzvišenost? — Dakak! odgovoril je minister. — Anda, ako ovo malu gradnju izpelja civilna oblast, koštalo bude po planumu 4500 for., ako ju izpeljam ja, koštalo bu 1000 for. Minister je taki izvadil iz žepa banku od 1000 for., ter ju je predal oberšteru s rećmi: Gospon oberšter, gradite vi!

Česki dvojki.

Vu Beču su pokazivali dvě devojke, Rozu i Jozefu Blazek, rodum iz Česke, koje su skup zraščene. Obedve devojke, koje su vezda 15 ljet stare, zevsema su normalno razvite, imaju poseb gornje telo i noge, ali zajednički trbuh. Stoga je i nemoguće razstaviti ih operacijom, pak kad bu zadnja vura krenula jednoj, morala bu i druga vu mrćeti. Obedve su vrlo žive i zdrave i inteligentne; vsaka od njih misli, govori i dela zasebice, ter su jedna od druge posve neodvisne, zvan hoda. Ako je jedna betežna, nećuti to druga. One su se dugo vremena pokazivali vu Parizu; za anatome i fiziologe kak i za vsakog inteligentnog čovka od velikog je interesa preštudiranje ovoga pojava.

Papa i ruska cesarica.

Francuzke novine pišeju sgodu, koja je vu najvišeših ruskih krugovah učinila najvećši utisak. Ruski car i carica, koji su svojim podanikom hoteli dati novi dokaz svog pomilovanja i ljubavi, pohodili su vu Petrogradu špitala za betežnike od kolere. Cesarica je tom sgodom videla vu špitalu jednu opaticu, koja je vu vdrbi betežnikah dobila koleru, ter se vu strašnih mukah na postelji mućta Cesarica je pristupila k njoj, obatrivela ju srćenimi rećmi i ogrliila ju i kušnula. Oro pripćenje bilo je po svih novinah razglašeno. Vezda stopram sledi drugi del, a ov je prav vu Rusiji izezval najvećše zadovoljstvo. Rimski otec papa Leon XIII. zeznal je o koražnom vladanju cesarice. On je taki pošal telegrafično cesarći svoj blagoslov i svoju gratulaciju. Sveti otec dodal je, da cesaricu osobito vu svoje molitve nabraje, ar je ona jedno od najdragše njegove dčce, akoprem nepripada njegovoj cirkvi. Car, koji je ovom izjavom papinom bil gli,

boko genjen, zahvalil se je papi s dodatkom, da je cesarica snjim samo izpunila svoju dužnost, koja ih ide kakti pogriavica naroda.

NYILTTÉR.

Egész sejem, mintázott Foulardokat méterenként 85 krtól egész 4 frt 65 krig (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre vagy egész végekben is pósta-bér és vámmentesen Henneberg G. (os. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták póstaforulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó

LOTERIJA. Buda 2-ga oktobra 1892.
25 60 82 62 77

Cena žitka — Gabona árak

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	6	50
Zab	Zob	5	40
Rozs	Hrč	5	50
Kukoricza 6	Kuruza stari	5	10
" uj	" novi	4	80
Árpa	Ječmen	5	—
Fehér bab	Grah beli	5	75
Sárga >	> žuti	5	—
Vegyes >	> zmésan	4	75

Geschäfts-Localé
im **Marczius-schen**
Hause sind sofort
zu vermieten.

885 1-1

Házeladás.

A zalanjvári utczában fekvő ^{80 új}/_{61 régi} számú Okolicsányi-féle ház eladó.

A venni szándékozók forduljanak Sárosi László ügyvéd urhoz, ki az eladással a jelenlegi tulajdonos által megvan bizva.

886 1-*

2898 tkvi szám 892

Árverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szkl-pits György és társai végrehajthatónak, Brodarits József végrehajtását szenvedő elleni 193 frt 71 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. jbiróság) területén lévő VII hegykerületi 229 tk. 834 hrsz. a ingatlan egészben 558 frt becsértékben, továbbá u.

e. tjkvben 837 hrsz. a; ingatlanból Brodarits Józsefet illető egy harmad része 278 frt becsértékben az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1892. évi október hó 15 én d. u 3 órákor

a VII hegykerületi község bír. házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatul fog.

Árverezni szám dékkozok tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában

jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a báuatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt á'szolgáltatni.

Kelt Csáktornyan, 1892. évi augusztus hó 5-én.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hstóság. 884.

Pályázati hirdetés.

A csáktornyai plébániához tartozó dráva-szent-iváni rom. kath. iskolánál megüresedett

tanítói állásra

ezennel **pályázat** hirdettetik.

A tanító fizetése **300** forint, szabad lakás, kert és **3** öl tűzifa.

Tannyelv a horvát, — a magyar nyelv a min. rend. értelmében tanítandó.

A pályázók folyamodványaikat a csáktornyai pléb. hivatalhoz folyó hó **28-ig** küldjék be.

P. Ángyán Aurél

887 1-1

adm és iskolaszéki elnök.

A KOLERA.

A legutóbb beérkezett hírek — sajnos — semmi kétséget sem hagynak fen az iránt, hogy a kolera immár Nyugat Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Ugyanazért csak helyeselni lehet a hatóságoknak serénységét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és melylyel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint a

legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

gróf Esterházy Géza saját gyártmányu cognac-

ját, mely francia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyítése nélkül tiszta borból készül s melynek jóságát és tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott párisi egészségügyi kiállításon az aranyérmét díszoklevéllel nyerte el s a 15bbi kiállításokon is, melyeken eddig részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntetésben részesült.

Központi iroda: Budapest, VI., Külső váci út 23. sz.